

**18-MAVZU: DARSDAN HAMDA
O'QUV MUASSASASIDAN
TASHQARI
MASHG'ULOTLARNI
REJALASHTIRISH VA
TASHKILLASHTIRISH**

Reja:

1. Ekskursiyalarni tayyorlash, o'tkazish hamda uning yakuni bo'yicha hisobot ishlari
2. To'garak ishlarining rejalarini tuzish. To'garak qatnashchilarining faolligini oshirish yo'llari
3. Ommaviy tadbirlarni tashkillashtirish

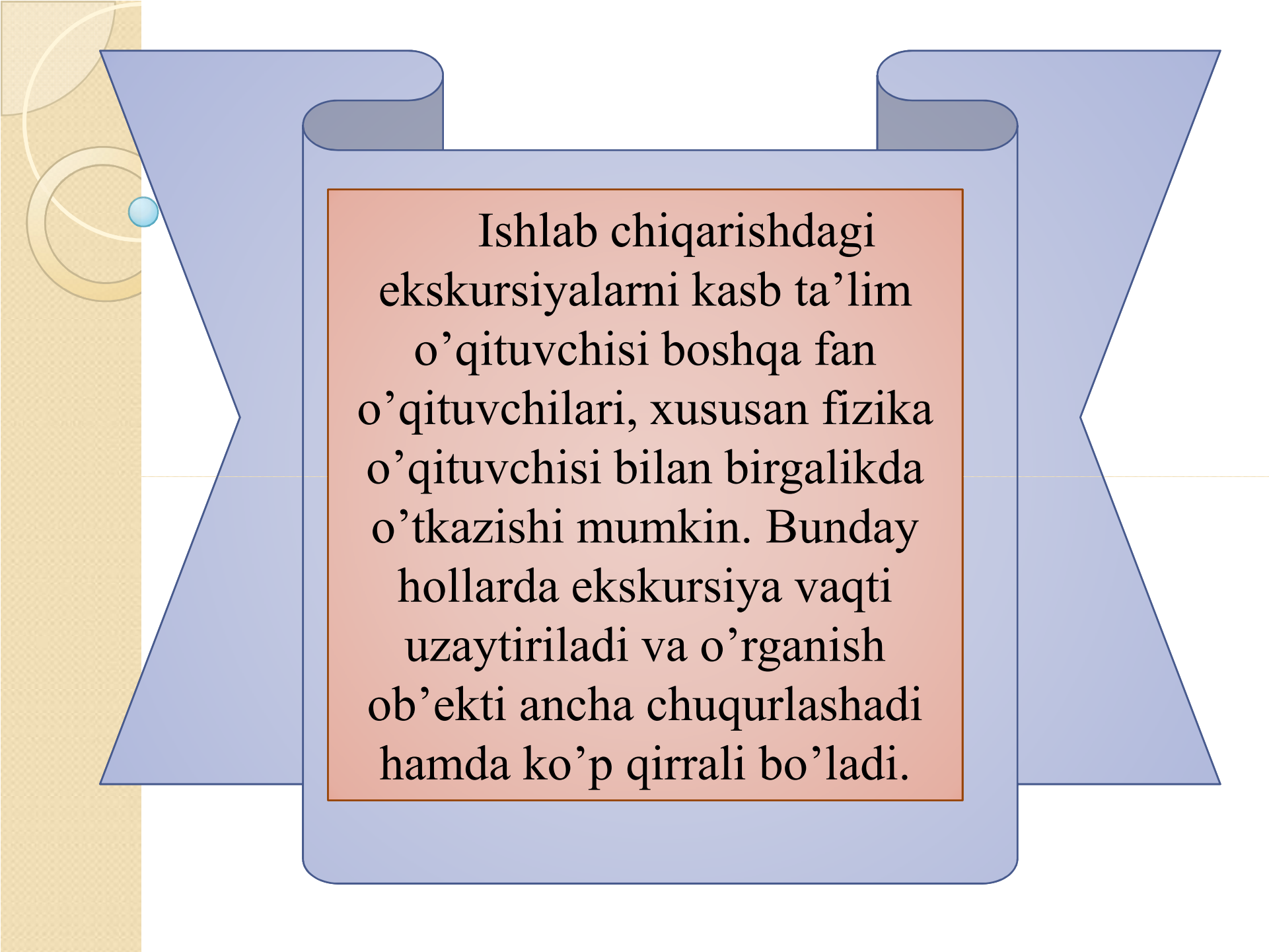
Ekskursiyalarni tayyorlash, o'tkazish hamda uning yakuni bo'yicha hisobot ishlari kasbiy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish uchun to'laqonli xizmat qilmayotgan sohalar ham mavjud. Jumladan, ukuvchilarning mehnat tarbiyasi, kasbiy bilim va ko'nikmalarini dars jarayonida shakllantirishga bir qadar e'tibor qaratilayotgan bir davrda, darsdan tashqari mashg'ulotlarni tashkil qilishda tizimlilik, maqsadga yo'naltirilgan yetarlicha o'z aksini topmay kelmokda.

Ekskursiyalar ta'lim-tarbiya, ko'rgazmali o'qitishda keng qo'llaniladigan mashg'ulot shakllaridan biri sanaladi. Mehnat tarbiyasini amalga oshirishda muzeylarga, ishlab chiqarish korxonalariga, qishloq xo'jalik ishlab chiqarishiga oid fermalar va dalalarga, kurilish maydonlariga, firmalarga uyushtiriladigan ekskursiyalardan keng foydalaniladi.

Ekskursiyalarni amalga oshirishda mehnat tarbiyasiga oid samaraga erishish uchun avvalo ta'lim muhitini bevosita buyumlarni amalda kurish, ular bilan amaliy ish bajarish sharoitiga erishish lozim buladi. Buning uchun odatda ukuv muasssasiga yakin masofada joylashgai ob'ektlar tanlab olinada. Muzeylarga uyushtiriladigan ekskursiyalar ham bu borada yuqori samaraga erishish imkonini yaratuvchi shakllardan biri sanaladi. Muzeylarda turlicha eksponatlar bilan tanishish imkoniyati yaratiladi, jumladan tarixiy hujjatlar, asl buyumlar, vatan himoyachilari va turli mehnat sohasiga oid ishchilarning shaxsiy buyumlari, turli maqolalar o'quvchilarda katta qiziqish uyg'otishi mumkin.

Ekskursiyalar o'tkazishdan maqsad

avvalo o'quvchilarda hozirgi zamon ishlab chiqarishi haqida tasavvur hosil qilishdir. Zero, o'quv ustaxonalari sharoitida o'quvchilar odatda materiallarga ishlov berishning sanoatdagi eng yangi yutuklarini aks ettiradigan usullari bilan tanishish imkoniyatiga ega bo'lmaydilar. Shunga ko'ra aytish mumkinki, ekskursiya – o'quvchilarni zamonaviy texnika, texnologiya va bevosita korxonada ishlab chiqarish tashkil qilish bilan tanishtirishning yagona yo'lidir.

Ishlab chiqarishdagi ekskursiyalarni kasb ta'lim o'qituvchisi boshqa fan o'qituvchilari, xususan fizika o'qituvchisi bilan birgalikda o'tkazishi mumkin. Bunday hollarda ekskursiya vaqti uzaytiriladi va o'rganish ob'ekti ancha chuqurlashadi hamda ko'p qirrali bo'ladi.

Ekskursiyalarni o'tkazish metodikasida
quyidagi asosiy masalalarni alohida ajratib
ko'rsatish mumkin:

ekskursiyaga
tayyorlanish

ekskursiya
o'tkazish

ekskursiya ni
yakunlash.

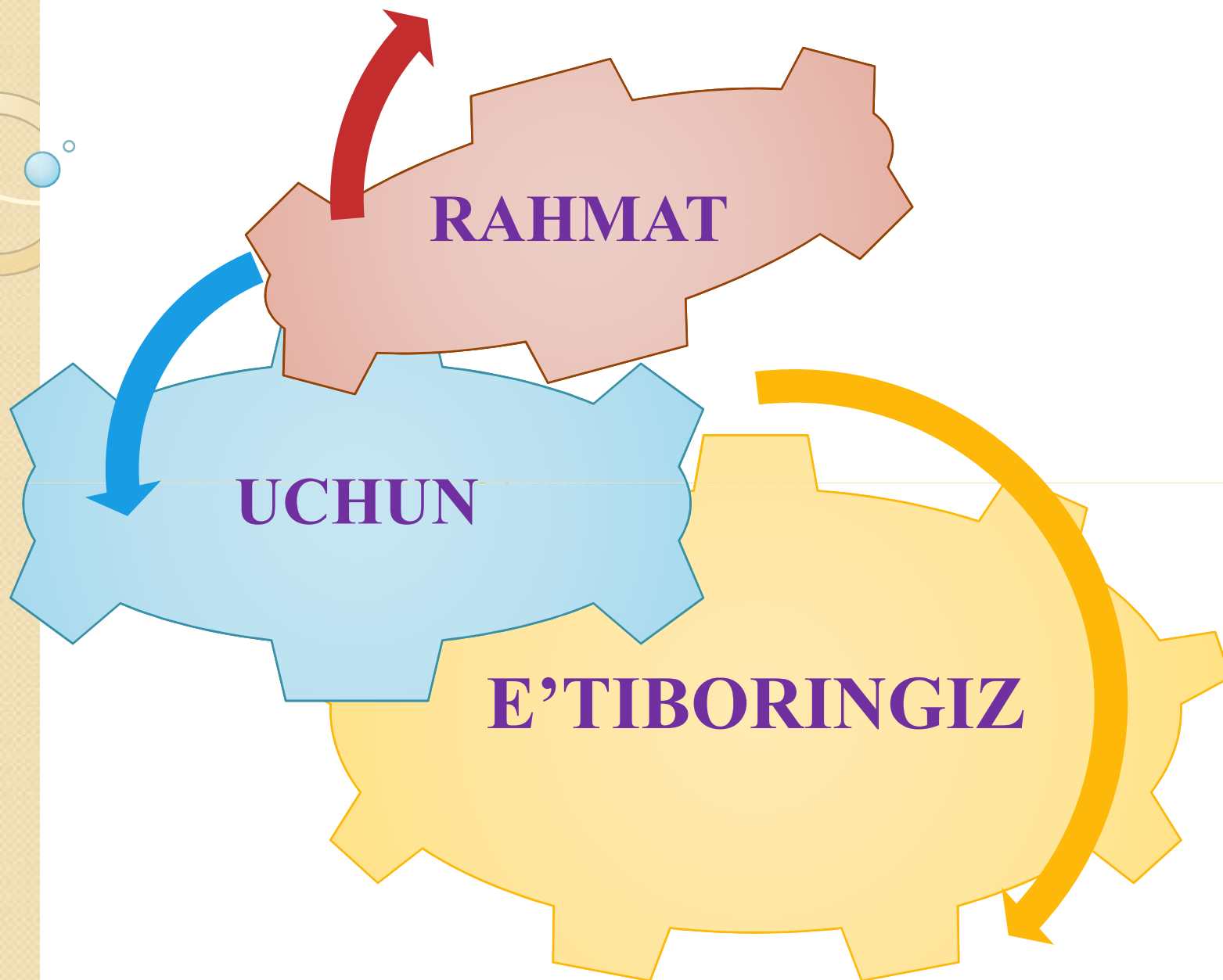
Ekskursiyaga tayyorlanish. Bu ish ekskursiya ob'ektini tanlashdan boshlanadi. Ob'ektni tanlash ekskursiya jarayonida qo'yiladigan vazifalar bilan belgilanadi. O'qituvchi ekskursiya uchun ob'ekt tanlagach korxonalar rahbarlari bilan kelishib oladi va ekskursiyani kam o'tkazishi masalasini hal qiladi. Ekskursiyani o'qituvchining o'zi o'tkazsa, eng ko'p ta'limiy samaraga erishiladi. Chunki o'qituvchi mana shu tadbirning ta'limiy vazifalarini, o'quvchilarning tayyorligi va fan asoslariga doir bilimlarini yaqqol tasavvur etadi. Bularning hammasi unga ishni aniq olib borish, o'quvchilarning diqqat - e'tiborini ular uchun eng muhim hisoblangan asosiy narsalarga qaratish imkonini beradi.

O'qituvchi ekskursiya vaqtida o'quvchilarning aktivligini oshirish uchun ularga individual topshiriqlar beradi. Bu topshiriqlar turli xarakterda bo'lishi, masalan: muayyan detalga ishlov berish tartibini yozishdan marshrutli texnologik karta tuzishdan), qator operatsiyalar bo'yicha detal zagatovkasining eskizini tayyorlashdan, qo'l mehnati bilan mashinada ishlashning unumdorligini taqqoslashdan iborat bo'lishi mumkin.

Ekskursiyani o'tkazish. Odatda ekskursiya qisqacha kirish so'zi bilan boshlanib, unda o'quvchilarga korxonaning mazkur iqtisodiy rayon va umuman xalq xo'jaligi uchun ahamiyati yoritiladi. O'quvchilar korxonaning mahsulotlari bilan ham tanishadilar, suhbatni texnika kabinetida yoki korxonaning tarixi, yutuq va an'analarini ifodalovchi stendlar bilan jihozlangan qizil burchakda o'tkazish eng qulaydir. O'qituvchi suhbat oxirida o'quvchilarga korxonada territoriyasidagi hatti-harakat qoidalarini tushuntiradi va individual topshiriqlar berib, ularning qanday bajarilgani tekshirilishini aytadi. Ekskursiya ta'limiy vazifalarga bog'liq holda o'tadi.

Ekskursiya natijalarini yakunlash.

Ekskursiya uning natijalarini yakunlash bilan tugaydi. Ko'pincha mehnat o'qituvchisi ekskursiya tugagach o'quvchilar bilan birga texnika kabineti yoki qizil burchakka kaytadi va ular topshirikni kay tarzda bajara olganini, buning uchun kerakli material to'plagan - tushgamaganini aniqlaydi. Shundan so'ng yozma hisobotlarni topshirish yoki ustaxonalardigi mashg'ulotlarda yakunlovchi suhbat o'tkazish vaqtini belgilaydi.

RAHMAT

UCHUN

E'TIBORINGIZ